

Motorvoertuigenbranche: hameren op eigen verantwoordelijkheid

In de motorvoertuigenbranche werken vakbonden en werkgevers al jaren constructief samen om hulpmiddelen te ontwikkelen om veilig en gezond te werken binnen het garagebedrijf. Sinds augustus 2011 bieden de sociale partners de incompany training 'De Veilige Werkplaats' aan. Inmiddels hebben al meer dan 400 cursisten de training gevolgd; de eerste versie van de cursusmap is in herdruk. Wat is de reden voor dit succes?

Josje Salentijn en Theo-Jan Heesen

De motorvoertuigenbranche doet al jaren moeite om onveilige werksituaties tot een minimum te beperken. Betrokkenen houden de risico-inventarisatie – en evaluatie (RI&E) continu up to date en de RI&E is bovendien gekoppeld aan de arboca-

talogus. Bedoeling van de catalogus is dat deze uiteindelijk alle mogelijk voorkomende risico's en oplossingen behandelt. En als klap op de vuurpijl heeft de sector een eigen site 'arbomobiel.nl', waar bedrijven gemakkelijk nieuws en informatie kunnen ophalen. De

nieuwe cursus moet de veiligheid in de motorvoertuigenbranche compleet maken.

Tussen de oren

De motorvoertuigensector schaaft op verschillende borden: zo stelde deze branche als eerste een norm vast voor dieselrook en nam de sector onlangs ook als eerste een branchenorm voor hefbruggen op in de arbocatalogus.

En met de ontwikkeling van deze normen is het niet gedaan. De goede praktijken zullen bij de werknemers en leidinggevenden – van monteur tot magazijnmedewerker – moeten landen. 2012 wordt daarvoor een cruciaal jaar. Verschillende best practices en hulpmiddelen worden uiteindelijk aan de betrokken bedrijven overgedragen. Een keur aan initiatieven moet zorgen dat het op de juiste manier bij de branche tussen de oren komt: communicatie, attentiecoaches die actief in contact treden met bedrijven op autoboulevards en training van preventiemedewerkers met een Branche Kwalificatie Systeem examen moeten hiervoor zorgen. Naast deze activiteiten wordt een incompany training aangeboden, waarna de deelnemers zelf met veiligheid aan de slag gaan.–

Succesfactoren

Nu de aanvragen van de cursus blijven binnenstromen, dringt de vraag zich op

Een flink aantal garagebedrijven en een aantal ROC's heeft de training 'De Veilige Werkplaats' inmiddels gevolgd

wat het geheim is voor de populariteit van de Incompany Training De Veilige Werkplaats. Dit succes komt niet zomaar uit de lucht vallen. Enkele succesfactoren:

- De deelnemers kunnen voor hun eigen bedrijf maar vooral voor hun eigen werkplek aangeven waar de belangrijkste risico's zitten.
- De cursisten kunnen concrete acties benoemen hoe zij zelf als leidinggevende, maar ook als monteur op een positieve manier invulling kunnen geven aan veilig en gezond werken.

Daarbij vragen we deelnemers om bij de trainers foto's in te leveren, die uitdrukken waar zij zich over schamen en die laten zien waar zij juist trots op zijn als het gaat om veilig en gezond werken. Op die manier verplaatsen wij ons snel midden in de praktijk van de deelnemers. De cursus heeft een flitsend karakter: we houden een korte voordracht van de vier belangrijkste risico's en geven duidelijke verwijzingen naar de site arbomobiel, waar de deelnemers informatie kunnen vinden. Doel is verder om – bijvoorbeeld door middel van een quiz – de training leuk en afwisselend te maken. Dit is een handige manier om na te gaan of de informatie ook is overgekomen. Vervolgens kan ieder aan de slag met de beoordeling van de risico's die voor zijn sector gelden en zich afvragen wat hij er aan kan verbeteren.

Optimistisch gestemd

De onderdelen Fysiek zwaar werk ('een accu van een vrachtwagen weegt 60 kilogram'), ongevallen ('hij sprong de werkkuil over, maar viel lelijk'), machineveiligheid ('onze kolomboormachine is van 1975, er zit helemaal geen boorkopbescherming op'); we komen het elke training tegen. De Inspectie SZW heeft de sector ook in 2012 niet voor niets in het vizier. Toch zijn we optimistisch gestemd over wat er binnen deze branche al is bereikt en de nog bestaande kansen voor verbetering.

Een paar kansen die zijn benut:

- Maar liefst 7.000 maal klikten bedrijven sinds november 2011 de branche RI&E aan en vulden zij deze in;
- Niet alleen garagebedrijven, maar ook leerlingmonteurs van de opleidingsinstututen ROC's, medewerkers van technisch opleidingscentrum Innovam en leden van de vereniging van automobiel-technici volgden de training De Veilige Werkplaats;

- Op de Bedrijfsauto RAI in april – maar ook op andere beurzen waar de garage-wereld op afkomt – zijn de attentiecoaches van de branche aanwezig met materiaal. Ook werkgevers en werknemers zijn vertegenwoordigd, allen met informatie over training en kansen om veilig en gezond te werken;
- In allerlei magazines, autokranten wordt ook aandacht besteed aan veilig en gezond werken en de opleidingen hiervoor.

Eigen verantwoordelijkheid

Inmiddels heeft een flink aantal garagebedrijven en een aantal ROC's de training 'De Veilige Werkplaats' gevolgd. Binnen elke organisatie zijn hele concrete afspraken gemaakt. Denk bijvoorbeeld aan monteurs die elkaar vanaf morgen erop aanspreken als er weer eens één zijn spullen niet opruimt, het speciaal gereedschap dat medewerkers nu voortaan direct terughangen, medewerkers die ervoor kiezen om hun gehoorbescherming toch maar de hele

dag te dragen, medewerkers die met een clubje collega's uitzoeken hoe ze met beveliging het vallen van hoogte kunnen tegen gaan, of leidinggevenden die ervoor kiezen om toch maar eens die RI&E af te maken. Het is slechts een greep uit de vele afspraken. Het succes van de training valt simpel te verklaren. Deze training leert deelnemers te versterken in hun eigen verantwoordelijkheid, maar toont ook respect voor hun vakmanschap. Tijdens de bijeenkomsten zien we dat dit werkt. Of dit ook blijvend is, weten we niet. De Veilige Werkplaats is wat dat betreft geen Haarlemmerolie. Veranderingen zijn nu eenmaal een kwestie van lange adem en vaak herhalen van de boodschap. Gelukkig zien we dat veel bedrijven voor deze boodschap open staan.

Josje Salentijn, trainer en adviseur bij Salentijn Consult en Theo-Jan Heesen, trainer en adviseur bij TrajectPlus zijn beiden netwerkpartner van De Goede Praktijk www.degoedepraktijk.nl.

In de uitkomsten van de training zit een rode draad

Wat we in eerste instantie zien

'Arbo' heeft een slecht imago
Arbo, Arbodienst, Arbeidsinspectie; het is één en het zelfde, veel regels en niet-praktisch.

Alle voorzieningen zijn er toch? Maar ze worden niet gebruikt.

Leidinggevenden vinden het lastig om medewerkers aan te spreken op veiligheidsgedrag ('dat is hun eigen verantwoordelijkheid').

Medewerkers zijn geneigd om snel-snel de veiligheidsmaatregelen maar even te vergeten. Werkdruk is daarbij vaak het argument.

Waar De Veilige Werkplaats afspraken over maakt

'Veilig en gezond werken' wil iedereen. De monteur, de werkplaatschef, locatiemanager en de eigenaar. Het is herkenbaar en aanwijsbaar. Voorbeeld: de opzetfilter is een lastig ding, maar niemand wil zijn werkplaats vol blauwe dieselrook.

Veranderen is lastig en taai. Daarbij speelt niet alleen techniek een rol, maar ook gedrag en organisatie. Het betekent dat daar (af en toe) aandacht aan moet geven. En positief stimuleren helpt: 'Wat goed dat je je gehoorbescherming gebruikt!'

Leidinggevenden willen graag handvatten, want goed voorbeeld doet goed volgen. Ze spreken af dat als je de werkplaats betreedt, ook de directeur veiligheidsschoenen aandoet. Maak de 'niet-willers' in je werkplaats ook verantwoordelijk: laat ze eens zelf een veiligheidsronde doen.

Medewerkers en ook leerling-monteurs zijn zich goed bewust van de risico's. Wat extra informatie helpt. Gewoonte en bedrijfscultuur zijn bespreekbaar en veranderbaar als het doel (een veilige werkplaats) duidelijk is.